Dan is het wanneer het is

De gastheer wil de aula leeg voor een kist,
de voorzitter stapelt er bierkratten.

Inhoudsopgave

1. Honderdtwintig stoelen tegen de wand
2. Zijn eigen spullen, andermans vrachtwagen
3. Wie er doodgaat in de Bissinghweek
4. Het woord onderaannemer
5. Zeeserweg met één s
6. Een bord boven de tap
7. Driehonderd kopjes en één factuur
8. Vrijdag, tien voor vijf
9. Er wordt aan de andere deur geklopt
10. De grootste Bissingh die Ommen gehad heeft
11. Het bier moet uit de koeling
12. Een aula, een orgel, een leeg terrein

Hoofdstuk 1- Honderdtwintig stoelen tegen de wand

Dertig stoelen gingen er op een kar en dan ging er geen een meer bij. Berndt had het twee keer met vierendertig geprobeerd en twee keer was de bovenste aan de gangkant eraf geschoven, dus bleef het dertig, en vier karren, en dan was honderdtwintig precies honderdtwintig.
Om kwart over acht stond het zweet in zijn hemd op twee plekken, onder de bandjes van zijn schort. Hij had de deuren naar de gang vastgezet en de ramen op de kierstand gedraaid, wat niets opleverde, want buiten hing hetzelfde weer als binnen, met meer licht erin.
"Passen die karren door de klapdeuren?" riep Lammerdina door het luik.
"Honderdtwintig," zei Berndt. "Ik hou er geen een over."
Ze had de grote weegschaal op het werkblad gezet, die met het knopje waarmee je de naald terugdraaide, en schudde bloem uit de zak tot ze bij de twaalfhonderd kwam. Door het luik zag hij haar onderarm, de zak en verder niets.
"Zevenentachtig breed," zei ze. "De deuren."
"De kar is vierentachtig."
"De kar is vierentachtig met de stoelen erop recht."
Berndt haalde de duimstok uit zijn achterzak en klapte hem uit op de rand van het luik. Een fust van vijftig was eenenveertig breed en kwam met de koppeling op zestig; dat wist hij sinds dinsdag uit zijn hoofd, net zoals hij wist dat er dertien in een rij langs de aulawand stonden als je ze niet stapelde. In het midden was het luik negenenveertig. Onder de lat zesenveertig. De lat moest

eraf, vijf schroeven, en het vulhout erachter ook, en dan kon er een jongen met een fust op zijn schouder onderdoor zonder zijn knokkels open te halen. Hij zette met de stift een kruis op de lat waar de bovenste schroef zat en stopte de stift in zijn borstzak.
Het orgel stond in de hoek bij de katheder op zijn eigen wieltjes, en wieltjes waren het probleem, want wieltjes gingen rijden. Hij rolde het tegen de wand onder het luik, zette de twee remmen die werkten vast en legde een stoelkussen voor het derde wiel. Van de rol in de werkkast trok hij plastic af, genoeg om er twee keer om heen te gaan, en plakte het aan de onderkant dicht. De stekker rolde hij op, legde hem op de klep en plakte hem eraan vast. Mensen die een tent opbouwden hadden stroom nodig en namen wat er aan een snoer zat.
Waar de katheder had gestaan mat hij van de zijwand en van de achterwand, honderdtien en tweehonderdveertig, en legde met blauwe tape een vierkant op het zeil, vier stukken, de hoeken over elkaar. Op zijn hurken drukte hij de randen aan met zijn duim, van binnen naar buiten, zodat er nergens lucht onder bleef. Over anderhalve week moest dat ding op de centimeter terugstaan.
Door het luik kwam de mixer, drie keer kort, en daarna de spatel tegen de rand van de kom.
"De Nijenhuizen hebben weer gebeld," zei Lammerdina. "De zus. Ze haalt het eind van de maand niet, zeggen ze. Dat zeggen ze in die familie sinds Pasen."
"Dan is het de veertiende of de vijftiende."
"Dan is het wanneer het is." Ze streek een maatbeker af met de rug van een mes en liet wat eraf ging in de kom terugvallen. "De plaat zit er trouwens in. Dinsdagmiddag gekomen, twee man met een steekwagen, en de ene had niks aan zijn linkerhand."

"Dan moeten we nog een luifel," zei Berndt. "Anders staat je rij in de zon en gaat niemand staan."
Ze zette de tweede maatbeker op de weegschaal en streek die ook af.
"Donderdag, vrijdag en zaterdag sta ik in de wagen," zei ze. "Dus dan ben ik hier niet."
Berndt bleef op zijn hurken zitten met het laatste stuk tape tussen twee vingers. Op het zeil zag hij de vier lichte plekken waar de poten van de katheder zestien jaar hadden gestaan.
"Dat zijn de drie dagen."
"Daarom noem ik ze."
"Donderdag komen er vanaf twaalf uur tweehonderd man koffie halen en om vijf uur weer." Hij plakte het stuk vast en wreef met zijn handpalm over de hoek. "Op driehonderd kopjes."
"Jente Hanekamp kan draaien."
"Die is negentien."
"Jij was zevenentwintig toen je hier kwam en je zette de kopjes aan de verkeerde kant van het blad, en dan nog met de oren naar binnen." De weegschaal tikte terug naar nul. "Ik heb het je in mei gezegd."
"Je hebt gezegd dat je een wagen kocht."
"Ja," zei ze.
Ze schoof een kop door het luik, zwarte, met een koekje op het schoteltje dat van gisteren was. Berndt dronk hem staand in drie keer leeg en zette het schoteltje terug op de rand.
"En de cake dan?"
"Veertien, uit mijn eigen oven, en die rijd ik hierheen." Ze trok de mixer uit de kom en tikte hem af tegen de rand. "Ik sta bij het hek, aan de kant van de weg, waar ze

langslopen naar de tent. Niet achterop bij de container. Daar ruikt het naar container."
Hij kwam overeind met een hand op zijn knie, nam de eerste kar bij de stang en reed hem over het zeil naar de gang. Op het zeil liep het goed. In de deur ging het mis: de linkerdeur zwaaide terug tegen de bovenste stoelen, de stapel ging over naar de gangkant toe en hij ving hem met zijn schouder op terwijl hij de deur met zijn voet verder openduwde, waar ze niet verder van openging. Hij liet de stang los, haalde zes stoelen van de bovenste laag en zette die tegen de wand.
"Daarom vroeg ik het," zei Lammerdina door het luik. De bus kwam dwars over zes vakken tot stilstand, bleef nog een halve minuut staan trillen en sloeg af met een klap die binnen in de gang te horen was.
Berndt kwam de achterdeur uit met twee lege kratten tegen zijn buik. Het raam aan de bestuurderskant stond open en er hing een arm uit.
"Achtentwintig om negen uur," zei Hermen. "Zeiden ze op de radio."
"Vierendertig, op het bordje bij de deur."
Hermen stapte uit op slippers, schopte tegen de linkervoorband en keek naar de witte lijnen die onder zijn bus doorliepen. Uit de zijdeur haalde hij een hangmat. Het ene oog aan de trekhaak, het andere om de bovenste buis van het hek, twee keer doorgehaald, met een knoop die Berndt niet kende. Hij liet zich erin zakken, legde zijn telefoon op zijn buik en schoof één slipper uit tot die op het asfalt viel.
"Werkt die buitenkraan nog?"
Berndt bleef in de deuropening staan met de kratten tegen zich aan. Achter hem stonden de karren met de

stoelen tegen de wand en de koffie van kwart over drie stond nog in de urn.
"Je moet hem helemaal opendraaien," zei hij. "Een halve slag doet niks."
Hij zette de kratten op elkaar naast de drempel en liet ze daar staan.
Tien op elkaar, de oren dezelfde kant op, en dan met twee handen tegen zijn borst naar het krat op de vloer.
Berndt had vier kratten op een rij staan en zette elke stapel in een hoek, dus vier stapels per krat, en zo hoefde hij onderweg niet te rekenen. Bij de dertiende stapel stond hij op honderddertig.
Hermen zat op het werkblad naast de urn met zijn hielen tegen de deurtjes van de onderkast, en elke keer dat hij zijn voet bewoog ging er een deurtje open en weer dicht.
Zijn flesje balanceerde op zijn knie. Hij had het opengewipt tegen de rand van het blad, en Berndt had gezegd dat daar een stalen opener aan het luik hing, en Hermen had het tweede flesje weer tegen de rand opengewipt.
Door de open luiken kwam de lucht van het parkeerterrein naar binnen, nog warm van de middag, en van de weg af het geluid van een brommer die drie keer achter elkaar langs de Zeesserweg kwam.
"Honderdveertig," zei Berndt.
"Je hebt er driehonderd?"
"Driehonderd kleine en zestig grote. De grote gaan niet mee, die blijven in de kast."
Hermen hield het flesje schuin tegen het licht van de tl boven de spoelbak en keek erdoorheen naar niets in het bijzonder.
"Ik heb het uitgerekend," zei hij. "Elf."

Berndt zette de stapel in de linkerachterhoek van het derde krat.
"Elf wat."
"Elfduizend. Twee kisten met vier moving heads, een rek met acht, en een set die ik niet elke keer hoef op te halen in Zwolle. Dan sta ik er met eigen spul en dan betaalt niemand meer huur behalve ik, aan mezelf, en in drie seizoenen is het eruit. Dat heb ik op papier, dat is geen gevoel."
"En die wagen?"
"Die staat in Raalte." Hermen trok zijn telefoon uit zijn zak, deed hem aan, deed hem weer uit en legde hem naast zich op het blad. "Negenentwintigvijf, een MAN van tweeduizendnegen, met een laadklep die werkt. Ik heb de helft. De bank wil een tweede naam onder het papier en dat ben jij, omdat jij zestien jaar bij dezelfde man werkt en nooit rood staat, en dat is voor zo'n kantoor mooier dan vier festivals in een zomer."
Berndt pakte tien kopjes van de droogmat af en draaide de bovenste om omdat er een nat randje in stond.
"Honderdvijftig."
"Je hoeft er niks voor te doen. Je zet je naam en je hoort er nooit meer van."
"Dat is niet hoe dat werkt."
"Nee," zei Hermen, "dat is precies hoe dat werkt."
Hij liet zich van het blad af glijden, deed de koelkast onder het luik open, haalde er twee flesjes uit zonder te kijken waar ze stonden, en ging weer op dezelfde plek zitten. Hij zette er een naast Berndts elleboog op het blad.
"En augustus," zei hij. "Vier weken. Lochem, Dronten, dan twee weekenden Duitsland, bij Nordhorn. Je rijdt mee, je doet mijn kabels en mijn case-lijsten, en je ziet